

**Tutu kuenda ta ayivi ja ñutá'án xi
yaJesus ja xóo ñuColosa
te ta'an
Tee Pablo kuenda Filemon**

Colosenses y Filemón

en el mixteco
de Santo Domingo Nuxaá

Instituto Lingüístico de Verano, A. C.

La traducción se ha elaborado procurando transmitir fielmente el sentido del texto griego original, con preferencia por las lecturas atestiguadas en los manuscritos más antiguos. Cuando se observan diferencias significativas entre el texto crítico y el texto tradicional, la lectura tradicional se incluye entre corchetes para señalar su carácter de variante textual.

La imagen de la portada fue creada con la ayuda de ChatGPT.

Licencia Creative Commons

(Reconocimiento-NoComercial-SinObraDerivada 4.0 Unported)

- Compartir — Usted es libre de copiar, distribuir y comunicar públicamente la obra.
- Reconocimiento — Debe reconocer los créditos de la obra.
- No comercial — No puede utilizar esta obra para fines comerciales.
- Sin obras derivadas — No se puede alterar, transformar o generar una obra derivada.

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.es>

Primera edición

Colosenses y Filemón

Mixteco de Santo Domingo Nuxaá

mxy-d 26-030 .6C

© 2026 Instituto Lingüístico de Verano, A. C.
Oaxaca, México

Tutu kuenda ta ayivi ja ñutá'án xi yaJesus ja xóo ñuColosa

Kaxi'o Pablo ta ayivi ja ñutá'án xi yaJesus

1 ¹ Káxi'o ña'a adaña Pablo ja kuu' da kaxe'u yaJesus yaTo'o Nidānānī yaNdioo ja dukan nidaku'e mee ya te ta'an káxi'o ña'a ñani ndo Timoteo ² ta mee ní ja xíkuu ní ayivi yindé'ú ñuu yaNdioo te vaa-ni nichina'a ní ja nkui'nu-ichi ní ichi yaTo'o Nidānānī ya ja xóo ní ñuColosa te ja java'a-ini ndi'i jaka'nu-ini ja vaxi nû nda'a Tata Mani ndo [ndi'i Asto'o ndo yaJesus yaTo'o Nidānānī ya] nakoto-nda'vi ña'a ní in ní.

Kakan-ta'vi Pablo kuenda ta ayivi in xi

³ Ndiaa-ni ore ki xikán-ta'vi da in da te ndakán-ta'vi da kuenda ní nû yaNdioo Tata Asto'o ndo yaJesus yaTo'o Nidānānī ya ⁴ chi nixee tu'un nû ndekú da ja vaa-ni kuká'nú-íní ní in ní yaJesus yaTo'o Nidānānī yaNdioo te ja xede' ní java'a ja kuu' ta ayivi yindé'ú ñuu ya ⁵ te dukan yikuú xi xe'e ja nixee anu ní tu'un ja yaJesus kuu' nû káku ndo te tu'un i'a yikuú xi tu'un ndaa te xe'e tu'un i'a kuu' ja ka'nu-ini,

ka'nu-ini ndetú ní ja ni'í ní ja yivá'a nunda'a yaNdioo kuenda ní ⁶te yikuú xi tu'un ja nixee nû nda'a mee ní na-ni ja yikuú kuenda ndiaa ta ayivi ja xóo nuñuayivi te taxetíñú xi anu ayivi nava'a takáva xi kua'án chi jatadamá-ni'nu xi ta mee ní in ní chi nde nduu ja nixee tu'un ya nû ndekú ní te nchixe nixee xi anu ní in ní chi nikutuni-ini ní ja yikuú java'a-ini ya ⁷te yikuú xi tu'un ja nidakua'á ña'a Epafras te jana'á ní ja kuu' de ayivi xinukuéché ka'nu ndi'i da te xitotá'án da ndi'i de te kuu' de tê xinukuéché ndaa nû yaTo'o Nidanani yaNdioo kuenda ja chindee ña'a de ní ⁸te ninakani-tu'un de nuu da in da ja xede' ní java'a kuenda ta'an ayivi ní xe'e ja daníndee ña'a yaEspiritu.

⁹Te xian kuu' ja nde nduu ja nixee tu'un nû ndekú da in da atuu dandoo da ja xikán-ta'vi da kuenda ní in ní nû yaNdioo kuenda ja nakanu-ichi ña'a ya nuu ja nchichi ndi'i ndiaa ja xinituni ja vaxi nû nda'a yaEspiritu kuenda ja kutuni-ini va'a ní nava'a yikuú ja dakuéé ya ¹⁰te dukan kada ní na natávi ja xede' ayivi ndekú nunda'a Asto'o ndo chi ja'a kuu' ja ndé-ini ya te ndiaa java'a ja xede' ní datúu ja ni'nu-íché ní ichi ya te dukan takáva ní ja kutuni-ini ní ja yikuú yaNdioo tuku ¹¹te dukan-ni xikán-ta'vi da ja nadanindee ña'a ya ní ndi'i ndiaa ja yikuú ya te ja kundeku ní ndi'i ndiaa ja ndee-ini te ndi'i ndiaa ja kuee-ini ¹²te dukan ndi'i ndiaa ja dii-ini ndakán-ta'vi

ní nû Tata Mani ndo chi nixetu'va ña'a ya ní
 kuenda ja ta'an mee ní nduta'vi ja kuu' kuenda
 ta ayivi yindé'ú ñuu ya nuu akoo ñunee ¹³ chi
 mee ya ninadaña ña'a ndo ja nikunde'ku ndo
 nunda'a ñunee níkuú te nidaya'a ña'a ya ndo
 nunda'a Da'ya Mani ya ¹⁴ te dukan yikuú xi
 ja nidandeya'vi ya kuechi ndo [xe'e ja nixite
 niñi ya kuenda kuechi ndo] te xeká'nú-íní ña'a
 ya ndo.

Ka'nu kuu' yaTo'o Nidanani yaNdioo

¹⁵ Mee yaTo'o Nidanani yaNdioo datúu kanda
 ndiaa ja yikuú Tata Mani ya te kue akutuni mee
 yaNdioo ko mee yaTo'o Nidanani ya dukan-ni
 jandekú ya te janakuín ya ore ja niku'á ndiaa-ni
 tu'u ta ja iyó ¹⁶ chi nunda'a ya kuu' nû nichina'a
 yaNdioo ja ta'vi ndiaa ta ja iyó ja yikuú xi ja iyó
 andivi na-ni ta ja iyó nuñunde'yu te dukan-ni
 ndiaa ta ja kutúní ndi'i ndiaa ta ja akutuni te
 dukan-ni ta ja nchidotáví ndi'i ja tatúní ndi'i ta
 to'o kuxe'nu ndi'i ta to'o kudiki chi ndiaa-ni tu'u
 ja iyó nita'vi nû nda'a mee ya te ndiaa xi xíkuu
 kuenda mee ya tuku ¹⁷ te dukan-ni jandekú ya
 nde ja vata koo ka ndiaa ta ja iyó te du'a-ni
 nendá'á ya xi kuenda ja vaxi tene-ni'nu xi tuku
¹⁸ te mee ya kuu' diki ndiaa ta ayivi ja ñutá'an
 ña'a ya ja xíkuu xi va-na yikikuñu ya chi mee ya
 di'nanuu nikunuu nû jaxi'i te dukan kondo-nuu
 ya nû ta ayivi in xi te xian kuu' ja mee ya
 ka'nu kuu' nuu ndiaa-ni tu'u ja iyó ¹⁹ te nita-ini

yaNdioo ja nunda'a mee yaTo'lo Nidanani ya kundeku ndiaa ja yikuú ya ²⁰ te nixede yaNdioo ja ninaka-ni'nu va'a ndiaa-ni tu'u nuu ya na-ni ta ja iyó andivi te na-ni ta ja iyó nuñuayivi xe'e ja nixi'i yaJesus nû kuruxi te nixite niñi ya kuenda ja dukan nakundeku ka'nu-ini xi nuu ya.

²¹ Te ja kuu' mee ní nde ja nduu ndekú xika ní ja yikuú nunda'a ya chi nixikini-u'u ní ya níkuú xe'e ndiaa jandadi ja nixiku'un-ini ní te ja nixikada ní ²² ko ja kuu' vitan nidita ya ja datéñú ja dukan ninaka-ni'nu va'a ní nuu ya xe'e ja nidoko ya yikikuñu ya ore ja nixi'i ya kuenda ja dukan kuu ní ja nakundeku ní nuu ya xe'e ja ninakundeku ndo-nine ní nuu ya te dukan akoo nidana ja tekuechi ña'a ní nuu ya ²³ ko vaa-ni tuun kuintuu ní nuu ja nchikún-ni'nu ní ja kuká'nú-íní ní ya te vaxi tuku-ichi ní nû tu'un ja nixee nû nda'a ní ja mee yaJesus kuu' nû káku ndo te xe'e tu'un i'a kuu' ja ka'nu-ini ka'nu-ini ndetú ndo ja kada yaNdioo na nika'an ya te jataxiká-ndódó xi ni-tu'u nuñuayivi te ta'an adaña ninkundetinu ja dakáká-ndódó da xi.

Tiñu ja nchidotaví Pablo

²⁴ Te vitan iyo kudíi-ini da kue ndo'o' da xe'e ní in ní chi yikuú xi kuenda ta ayivi ñutá'an xi yaJesus ja yikuú xi va-na yikikuñu ya ja iyo nindo'o ya kuenda xi in xi te dukan ta'an adaña ndo'o' tuku ²⁵ chi mee yaNdioo nitetiñu ña'a da ja ta'an da kuinukuechi nû ta ayivi ja

ñutá'án xi ñuu ya te ja datuu da ja yikuú tu'un ya nuu ní in ní ²⁶ te tu'un i'a niki_da_vi xi nuu ta ayivi niko_o nde jana'a te dukan-ni nuu ta ayivi nava'a takáva xi ko vitan nituu xi kuenda ta ayivi yindé'ú ñuu ya ²⁷ chi nidakue'e ya ja datuu ya ndiaa ja ka'nu ja yikuú tu'un ya ja yidá'vi nikúú te xe'e ja yidóó ña'a yaTo'o Nidan_an_i yaNdioo kuu' ja ka'nu-ini ka'nu-ini ndetú ní ja nakundeku ní ndi'i ndiaa ja ka'nu ja yikuú ya te ta'an tu'un i'a yikuú xi kuenda mee ní ja atuu kuu ní ayivi ñuIsrael tuku ²⁸ te kuenda mee ya kuu' ja ka'án-ndodo da te xítu'un da ta ayivi in xi te dakuá'á da xi ndi'i ndiaa ja xinituni kuenda ja nduu ja kundeku ní nû yaNdioo te tuu kanda ja nixinu ndaa ja ninkundetinu kuenda ní xe'e ja ndekú ní nunda'a yaTo'o Nidan_an_i ya ²⁹ te xian kuu' ja nduku-ndéé da ndi'i ndiaa anu da xetinu da chi mee ya daníndee ña'a da ndi'i ndiaa ja ka'nu kuu' ja vaxi nû nda'a ya.

2 ¹ Iin-yu ja dateku ña'a da ja kuna'a ní ja iyo nduku-ndéé da kuenda ní in ní te dukan-ni kuenda ta ayivi ja xóo ñuLaodicea ndi'i dava ka ta ayivi ja anikuu kini-nuu ña'a xi da ² kuenda ja dukan kundeku ní ndi'i ja daka'nu-ini ña'a anu ní in ní te vaa-ni kundeku ka'nu ní nuu ja ñu-íní ní java'a kuenda ta'an ayivi ní te ja kutuni-ini ní ndiaa ja yidá'vi nikúú ja datúu Tata Mani ndo yaNdioo ja yikuú yaTo'o Nidan_an_i ya ³ chi nû nda'a mee ya kuu' ja ta'ví ndiaa ja xinituni ndi'i

ndiaa ja nchichi ja yidá'vi níkuú ko vitan datúu ya xi.

⁴Ja'a yikuú ja ka'án da nuu ní in ní ja koto ní kuenda ja vaxi danda'vi ña'a ayivi ndi'i tu'un ja dakótó ña'a ja kuu' xi tu'un vii va'a ⁵chi kue ndekú xika da ko du'a-ni ñu-íní ña'a da ní te kudíí-ini da ja niteku da ja xindeku ní in ní nava'a natávi ja kundeku ní te ja vaa-ni tuun tuun ni'nu-íchí ní nuu ja kuká'nú-íní ní ja yikuú yaTo'o Nidānānī ya.

⁶Te vitan ja ndekú ní nunda'a Asto'o ndo vaa-ni kui'nu-ichi ní ichi ya xe'e ja nixemeni ní tu'un ja mee yaJesus kuu' yaTo'o Nidānānī yaNdioo ⁷te nava'a yikuú ja nidakuá'á ní te tuun tuun kakavá ní nuu ja kuká'nú-íní ní ya va-na iin di'in ve'e ja vaa-ni tuun ninkoo xi te uun-yu ndi'i ndiaa anu ní ndakan-ta'vi ní nuu ya.

⁸Koto ní in ní ndi'i ta tu'un ja atuu vaxi nû nda'a yaTo'o Nidānānī yaNdioo chi koo ayivi kunde-ini ja danda'vi ña'a xi ndi'i ta tu'un ja atuu nuu xi ja nakuu-tu ja kuu' xi tu'un nchichi kuxenu ko ña'a note vi'i ka ja kaneyika ña'a xi ní ja kanchikun-ni'nu ní ja dukan-ni tayínchí'í ta ayivi vaxi ja doni ta'ví xi diki ta ayivi ja xóo nuñuayivi ⁹chi mee ya ja nikaku ya nuñuayivi i'a te nunda'a ya kuu' nû ndekú ndiaa ja yikuú yaNdioo ¹⁰te xian kuu' ja ta mee ní in ní atuu nidana ka ja kumeni ní chi ndekú ní nunda'a yaTo'o Nidānānī yaNdioo ja kuu' ya to'o kudiki nuu ta to'o kuxe'nu ndi'i nuu ndiaa ta ja tatúní.

¹¹ Ore ja ninkunta'an ní ñuu ya kuu' xi va-na ja niketuni ní in ní ko adivi xe'e ja nikoo iin ja nixede ayivi ndi'i yikikuñu ní chi du'a mee yaTo'lo Nidanani yaNdioo nidaki'in nde'e da-uun ya ndiaa jandadi ja daká'an ña'a yikikuñu ní ¹² te ore ja nitodo-ndute ní kuu' xi va-na ninkinduxi ní ndi'i ya te va-na nindakoo ní ndi'i ya nû jaxi'i xe'e ja kuká'nú-íní ní ja ka'nu kuu' yaNdioo ja nindane'e ña'a ya nû jaxi'i.

¹³ Ki vata dama-ni'nu ka ja yikuú ní nikúú ndekú ní va-na ayivi nixi'i xe'e ja ndekú ní nunda'a jandadi ja daká'an ña'a yikikuñu ní te atuu kuu ní ayivi ñuu ya nikúú ko vitan nixede yaNdioo ja nakundeku ka'nu ndo ndi'i yaTo'lo Nidanani ya xe'e ja nixeka'nu-ini ya ndiaa-ni tu'u kuechi ndo ¹⁴ te du'a kuu' ja nikunkani ya nû yodotúní ndiaa-ni tu'u jandadi ja xede' ndo ja ndeé ndo kuechi ja xekín-kuechi ña'a xi nikúú chi ndiaa janixe'nde-ya'vi ya xe'e ja nixi'i ya nû kuruxi ¹⁵ te du'a kuu' ja nidita da-uun ya ja tatúní tachikui'na chi nidandoo vichi ya xi ja tatúní xi te nidandoo kanuu ya xi nuu ndiaa ta ayivi xe'e ja nikunuu ya nuu xi nû kuruxi.

¹⁶ Xian kuu' ja ka'an da nuu ní ja vaxi kuendetu ní in ní ja kakin-kuechi ña'a ayivi naikuu ja natávi ja kukaxi ní ndi'i naikuu ja kuko'o ní an ja kuyíká ja ndaka'nu ní ta nduu viko an ja kuyíká ja kune'e kuenda ní ki ndakoo yoo an kuyíká ja ndaka'nu ní ta nduu ja xikúne'e-ii xi ¹⁷ ko ndiaa ta ja nikakune'e da doni

datúu xi lu'a nava'a kaa' ta ja vitan kixi ko mee yaTo'o Nidanāni yaNdioo kuu' ya datúu kanda me'e ja yikuú ya ¹⁸te xian kuu' ja vaxi dandoo ní ja ke'nde-ni'nu ta ayivi ja ni'i ní ta'vi ní chi xede' tu xi ja nune'é xi mee xi te ndaká'nú xi ta tatun ya te xe-í'ní xi mee xi xe'e ja ka'án-tu xi ja iyó ja nituu nuu xi ko ja'a doni kuu' xi ja ta'ví diki mee xi ¹⁹te atuu takaa xi ja vaa-ni yaTo'o Nidanāni yaNdioo kuu' ya to'o kudiki ja mee ya daníndeé ya ta ayivi ja ñutá'án ñuu ya ja xíkuu xi va-na yikikuñu ya te dukan xede' ya kuenda ja kundeku ka'nu xi in xi na xede' tuchi ja vaa-ni ne'e' ta'an xi ndi'i yikikuñu ndo te dukan káva va'a xi na dakué'é mee yaNdioo.

²⁰Chi ndiaa ta ja yinchi'í ña'a nuñuayivi i'a nixitātuni ña'a xi níkuú ko vitan atuu ka tatúni ña'a xi xe'e ja nixi'i ní nuu xi chi va-na nixi'i ní ndi'i yaTo'o Nidanāni yaNdioo nuu ndiaa ta ja'a te ja dukan yikuú xi te nanche kee' xi ja nchikún-ni'nu na'i ní xede' ní ja nkótuni nuñuayivi i'a ²¹na kuu' ki ndekú ayivi ka'án-tu xi ja iyó ja akuu kunenda'a ndo an iyó ja vaxi kukaxi ndo an iyó ta ja vaxi kutiin ndo ²²te kue dukan ka'án-tu xi ko ndiaa-ni tu'u ta ja'a xee ore ja ndi'i-ni xi ore ja konetiñu ndo xi chi kuu' xi doni ja dakuá'á ta ayivi ja ta'ví diki mee xi ja nkótuni ja kada ayivi in xi ²³chi ta ja nkótuni ja nakanchikun-ni'nu ta ayivi in xi kaa' tu xi ja kuu' xi tu'un nchichi kuxenu, na kuu' ja nduku-ndéé mee xi kuenda ja kutuni ja iyo ne'e'

xi ja yiñú'ú an xede' tu xi ja iyo nune'é xi mee xi an dandó'ó xi yikikuñu mee xi ko ta ja'a nidana atuu nandi'i xi kuenda ja natiin xi ndiaa jandadi ja ta'ví anu xi.

Ja nchidotávi ta ayivi nindinda'a ya

3¹ Ka'án da ja vaa-ni nduku-ndee ní ku'un-ini ní ta ja yikuú kuenda yaNdioo xe'e ja kuu' ní va-na ayivi ja nindaakoo ndi'i yaTo'o Nidanani yaNdioo nû jaxi'i te janinakundeku ya ndi'i Tata Mani ya te nukoo ya nû ka'nu kuu' nû nda'a kua'a Tata Mani ya ² te dukan-ni vaa-ni ku'un-ini ní ndiaa ja yikuú kuenda ya te vaxi ku'un-ini ní meni ja iyó nuñuayivi i'a ³ chi nixi'ij ní nuu ndiaa ja ni'nu-íchi ní níkuú te vitan nindidoo yaTo'o Nidanani yaNdioo ja yikuú ní xe'e ja kanu-íchi ña'a ya ní nuu yaNdioo ⁴ te mee yaTo'o Nidanani yaNdioo kuu' nû ta'ví ja yikuú ndo te ki natuu yaTo'o Nidanani yaNdioo ore ja nchokava ya ndi'i ndiaa ja ka'nu ja yikuú ya te dukan ta'an mee ndo tuu ja kundeku ka'nu ndo ndi'i ya nû ka'nu kuu' ya, vâ.

⁵ Te xian kuu' ja ke'nde-ini da-uun ní ndiaa-ni tu'u jakuele jadu'a ja daká'án ña'a yikikuñu ní na kuu' ta ja kundadi kudu'a ja daká'án ña'a yikikuñu ní te ja iyó tene ní te ja atuu natiin ní mee ní te ja kakan-ini ní chi ja'a datúu ja atuu ndeñu'u ní yaNdioo ⁶ te xe'e ndiaa ta ja'a kuu' ja ka-u'u yaNdioo ta ayivi kuxee-ini nuu ya ⁷ te dukan-ni ta'an mee ní in ní nixikada ta

ja'a ore ja nixikundeku ní ichi kue'e ichi du'a⁸ ko vitan kuyíká ja dandoo da-uun ní ndiaa ta ja'a na kuu' ja diko-ini te ja yachi-ini te jandadi ja ñu'u-íní ayivi ja kada xi te ja ka'án-u'u xi ta'an ayivi xi te ndiaa nuu ta tu'un kue'e tu'un du'a ja kene' yu'u ayivi⁹ te vaxi kavete nû ta'an ní in ní vitan ja nixē'nde-ini ní ja yikuú ní ndi'i ndiaa nuu jandadi ja nixikada ní nikúú¹⁰ chi vitan jani'nu-íchí xee ní ichi ya te jatakáva ja tadamá-ni'nu ní ja yikuú ní kuenda ja datuu ní ja yikuú ya nitá'vi ja yinchito ní kuenda ja kutúní-ini va'a ní ja yikuú ya¹¹ te dukan yikuú kuenda ta ayivi ja ndekú nunda'a ya chi atuu na-ja kuu' kue xíkuu xi ayivi ñuIsrael an kue ña'a an kue niketuni xi an kue ña'a tuku an kue xíkuu xi ayivi vaxi inka ñuu an kue kuu' xi ayivi ndekú ñunee an kue kuu' xi ayivi xinukuéché yika an kue ña'a ko ndiaa xi ndekú nunda'a yaTo'o Nidanani yaNdioo chi vaa-ni mee ya kukuéndá ndiaa-ni tu'u ja iyó.

¹²Chi xíkuu ní ayivi yindé'ú ñuu ya te ndé-ini ña'a ya te xian kuu' ja nakoo ja nda'vi-ini nuu ta'an ndo te ja nakoo java'a-ini ndo te ja vaxi kaka'nu ndo mee ndo te vivii nakundeku ndo nû ta'an ayivi ndo te nakoo ja kuee-ini ndo¹³ te nakoo ja kandee-ini nuu ta'an ní te dukan tenó iyó iin ja aninkava va'a ja nixēde ta'an ayivi ndo te kaka'nu-ini nuu ta'an ní na nixēde yaTo'o Nidanani yaNdioo ja nixeka'nu-ini ña'a ya te dukan kada mee ní tuku¹⁴ te ja kunuu ka

kuu' ja kada ní java'a kuenda ta'an ayivi ní chi ja'a kuu' ja kada ja vaa-ni kuneta'an tu'un ní in ní te dukan xínu va'a ní in ní ¹⁵ te dukan jaka'nu-ini ja vaxi nû nda'a ya nakanu-ichi niku anu ní ja dukan nichina'a ya chi xíkuu ndo ayivi ninaka'an ya ja iin-ni ka yikuú ndo nuu ya te du'a-ni ndakan-ta'vi ní nuu ya in ní ¹⁶ te vaa-ni nakanu-ichi ña'a tu'un ja vaxi nû nda'a yaTo'lo Nidanani yaNdioo nuu ndiaa ja yikuú ní te dukan ndi'i ndiaa ja xinituni dakua'a ta'an ní te kutu'un ta'an ní te ndi'i ndiaa anu ní kata ní ta yaa ja daká'an yaEspiritu niku anu ní ndi'i ta yaa ja yodotúni nuu tu'un ya ja dukan nachiñu'u ní niku Asto'lo ndo yaNdioo ¹⁷ te ndiaa ja xede' ní an ja ka'an ní datúu ja ndekú ní nunda'a Asto'lo ndo yaJesus chi xe'e mee ya kuu' ja ndakan-ta'vi ndo nû yaNdioo Tata Mani ndo.

Ja kuidotavi ta ayivi ninakundeku nunda'a ya

¹⁸ Ka'an da nuu ta mee ní ayivi di'i ja kuu' ní ayivi nitanda'a ja kune'e ní ja yiñú'ú nû ayivi nitanda'a ndi'i ní nava'a natávi ja xíkuu ta ayivi ja ndekú nunda'a Asto'lo ndo ¹⁹ te ta mee ní ayivi tee, kuyíka ja kada ní java'a kuenda adi'i ní kuenda ja ndiaa ja xede' ní nadatuu ja ndé-ini ní xi te vaxi nanche-ni kada ní xi.

²⁰ Ta so'lo in no ja kuu' no da'ya ja ndekú no nunda'a tata no te ka-oon de nû ndiaa chi xian kuu' ja tá-ini Asto'lo ndo ²¹ te ta mee ní in ní

ja iyó da'ya ní vaxi iyo kuido kada ní ndi'i xi kuenda ja vaxi ka-u'u ní anu xi.

²²Te dukan-ni ka'án da kuenda ta mee ní ayivi xinukuéché yika ja ka-oon ní asto'o ní ja ne'e' yika ña'a nuñuayivi i'a nû ndiaa ja tatúní xi nuu ní te adivi vaa-ni ore ja ndekú ayivi nenúu ña'a ní te vaxi kada ní na xede' ayivi ja doni nduku-íní xi xetíñú xi ore ja ndia'á asto'o xi kuenda ja kindoo va'a xi nû asto'o xi chi du'a datúu ní ja kuu' ní ayivi oon-ini xi ja ne'e' ní ja yiñú'ú nû Asto'o ndo yaNdioo. ²³Te dukan-ni ndiaa ja kada ní te katiñu ní ndi'i ndiaa anu ní te ku'un-ini ní ja tiñu xede' ní nakuu xi kuenda mee ya kuu' Asto'o ndo te adivi vaa-ni kuenda ja kuu' iin ta'an ayivi ndo ²⁴chi jana'á ní in ní ja nû nda'a mee ya kuu' Asto'o ndo kuu' nû vaxi ja nduta'vi ní chi xinukuéché ní nuu yaTo'o Nidanani yaNdioo ²⁵ko ta ayivi atuú xede ndaa nacha'vi xi nû yaNdioo ja dukan nixede xi chi atuú kaxin-ni'nu ya ta ayivi ore ja kete-ni'nu ya kuechi xi in xi.

4 ¹Ka'án da nû ta mee ní ja kuu' ni asto'o ayivi xinukuéché nuu ní ja kada ndaa ní te dukan-ni kada ní na natávi kuenda xi in xi tuku chi kuna'a ní ja ta'an ní kuu' ayivi xinukuéché nuu ya kuu' Asto'o ndo ja ka'nu dukun ya.

Ja kutu'un ka Pablo ta ayivi in xi

²Vaa-ni nduku-ndee ní kakan-ta'vi ní nuu ya te iyo mii kundeku ní nuu ja xikán-ta'vi ní te dukan-ni ndakán-ta'vi ní nuu ya tuku ³te ta'an

kánda'vi uun da nuu ní ja kakaṅ-ta'vi ní xe'e da kuenda ja nakaan yaNdioo ichi ja ka'an-ndodo da ja yikuú tu'un ya ja yidá'vi níkuú kuenda yaTo'lo Nidaṅani ya chi xe'e ja ka'an-ndodo da tu'un i'a kuu' ja yi'i' da vekaa ⁴ te dukan-ni kánda'vi da nuu ní ja kakaṅ-ta'vi ní kuenda ja datuu da tu'un ya nava'a natávi ja nakachi da xi.

⁵ Te yiñú'ú yiñú'ú kundeku ní in ní ne'u ta ayivi ja atuu kuka'nu-ini xi ya te dukan-ni konetiñu va'a ní iin kaa nduu nava'a natávi ja kundeku ní ⁶ te dukan ndiaa ja ka'an ní in ní nakuu xi ja datuu ja iyó anu ní te nakoo diko xi na xede' ñii ja xé'e xi diko ja xexi' ndo te dukan ni'i ní nanche danchokava ní nuu iin kaa ayivi in xi.

Kaxi'o Pablo ta ayivi ñuu yukan

⁷ Ka'an da ja ore ja naxee ñani ndo Tiquico dateku ña'a de ní in ní ndiaa nanche tayá'a da kua'an te kuu' de ayivi xitotá'an ndi'i da te kuu' de ayivi xinukuéchi ndaa nuu Asto'lo ndo te xetíñu ka'nu da ndi'i de nuu ya ⁸ chi tetíñu da de kuenda ja kuna'a ní nanche xindeku da in da te ja daka'nu-ini ña'a de ní ⁹ te ta'an kandekata'an de ndi'i Onesimo ja kuu' de ayivi natávi ja kuka'nu-ini ndo de te kuu' de ayivi xitotá'an ndi'i da te kuu' de ayivi ñuu ní te nakani de in de nuu ní ja yá'a i'a.

¹⁰ Káxi'o ña'a Aristarco tê yi'i' ndi'i da vekaa te ta'an káxi'o ña'a Marcos ja kuu' de

ñanita'an Bernabe; tenó nakunkoto ña'a de te ndi'i ndiaa anu ní kuen-meni ní de in ní ja dukan janinkotuni nuu ní ¹¹ te ta'an káxi'o ña'a tê nani' Jesus ja ta'an danání ña'a ayivi de Justo te vaa-ni ta tê i'a in de xíkuu ayivi ñuu da ja xetíñú ka'nu da ndi'i de in de kuenda ja kakava ka ja yikuú ñuu yaNdioo te ka'nu ka'nu kuu' anu da ja chindeé ña'a de in de ¹² te ta'an káxi'o ña'a Epafras ja kuu' de ayivi ñuu ní ja xinukuéché de nû yaTo'o Nidanani yaNdioo te atuu dandoo de nduku-ndéé de xikán-ta'vi de nuu ya kuenda ní in ní kuenda ja vaxi tuku-ichi ní te dukan kundeku tuun ní nuu ja káva ní te dukan kuu' ní ja daxinu ndaa ní nava'a yikuú ja dakuélé ya ¹³ chi ka'án da nuu ní in ní ja iyo-ini taxetíñú de kuenda ní te kuenda ta ayivi ñuLaodicea na-ni ta ayivi Hierapolis tuku ¹⁴ te ta'an káxi'o ña'a Lucas ja kuu' de ayivi xitotá'án ndi'i da ja kuu' de ayivi kinelé yuku te dukan káxi'o ña'a Demas tuku.

¹⁵ Káxi'o da ta ayivi ja kuká'nú-íní xi yaJesus ja xóo xi ñuLaodicea te ta'an kua'a ndo Ninfa ndi'i ta ayivi ñutá'án xi yaJesus ja naníta'an xi nuve'e ña.

¹⁶ Ki nika'vi-ndodo ní tutu i'a nû ta ayivi ja ñutá'án xi yaJesus te kánda'vi da ja daki'in ní xi nû ta ayivi ñuLaodicea kuenda ja nateku xi tuku, te ta'an kánda'vi da nû ta ayivi ñutá'án yaJesus ja xóo xi ñuu yukan ja nadakixi xi tutu ja nidaqi'in da nuu xi nû ndekú mee ní kuenda ja

ka'vi ní xi tuku ¹⁷ te ta'an kánda'vi uun da nuu ní in ní ja ka'ñan uun ní nû Arquipo ja nanduku-ndee de kuenda ja nadaxinu uun de tiñu ja vaxi nû nda'a Asto'lo ndo.

¹⁸ Ka'án da nuu mee ní in ní ja adaña Pablo ndi'i nda'a mee da tee' da nuu káxi'o ña'a da ní te du'a-ni ku'un-ini ní ja yi'i' da vekaa te java'a-ini yaNdioo nakoto-nda'vi ña'a ní in ní. Dukan nakoo.

Tee Pablo kuenda Filemon

Kaxi'lo Pablo Filemon

1 ¹ Káxi'lo ña'a adaña Pablo ja yi'i' da vekaa xe'e ja ka'án-ndodo da ja yaJesus kuu' yaTo'lo Nidānānī yaNdioo te ta'an káxi'lo ña'a ñani ndo Timoteo niku mee ní Filemon ja kuu' ní ayivi iyo va'a xitotá'án ndo te ta'an ja xetíñú ka'nu ndo kuenda ya ² te dukan-ni káxi'lo da ndiaa ta ayivi ñutá'án ña'a yaJesus ja naníta'an xi nuve'e ní te ta'an káxi'lo da kua'a ndo Apia ndi'i ñani ndo Arquipo ja vaa-ni nduku-ndéé ka'nu ndo kuenda ya ³ te xikán-ta'vi da ja java'a-ini ndi'i jaka'nu-ini ja vaxi nû nda'a Tata Mani ndo ndi'i Asto'lo ndo yaJesus yaTo'lo Nidānānī ya nakoto-nda'vi ña'a ní.

⁴ Ndiaa-ni ore ja ndakán-ta'vi da nû yaNdioo xikán-ta'vi da nuu ya kuenda ní chi du'a-ni ñu-íní ña'a da ní ⁵ chi natekú da ja iin vaa-ni kuká'nú-íní ní Asto'lo ndo yaJesus te du'a-ni ñu-íní ní xede' ní java'a kuenda ta ayivi ja yindé'ú ñuu yaNdioo ⁶ te dukan-ni xikán-ta'vi da nuu ya kuenda ja nakoo nuu ja xede' ní kuenda ya te ja kutuni-ini ní ndiaa java'a ja vaxi nû nda'a yaTo'lo Nidānānī ya te dukan-ni xikán-ta'vi da chi ndekú ka'nu ndo nunda'a ya chi kuká'nú-íní ndo ya ⁷ te iyo kudíí-ini da te daká'nú-íní ña'a xi

da ja xede' ní java'a ja kuu' ta'an ayivi ní chi ja xede' ní kuu' ja daká'nú-íní ní ta ta'an ní ja xíkuu xi ayivi ñuu yaNdioo.

Ka'an-yu'u Pablo kuenda Onesimo

⁸ Ka'án da ja kue kuu' da ja tatúní da nuu ní ja kada ní ja natávi naku xe'e ja mee yaTo'o Nidānānī yaNdioo nidākuḡdotavi ña'a ya tiñu ja xede' da ⁹ko va'a ka ja ndatu'un kuee ndo xe'e ja iyo va'a xitotá'án ndo te ta'an xe'e ja nixe'nu adaña te yili' da vekaa xe'e ja ka'án-ndodo da ja yaJesus kuu' yaTo'o Nidānānī yaNdioo ¹⁰te xian kuu' ja kánda'vi uun da nuu ní kuenda teOnesimo ja ninduu de va-na da'ya da xe'e ja nikañu-ichi da de ja nankui'nu-ichi de ichi ya nine-ni ja yili' da vekaa ¹¹chi nikoḡ nduu ja nikuu de iin ayivi ja atuḡ ndoñu'u kuenda ní nikúú xe'e ja nixinu de ko vitan iyo ndoñú'ú de kuenda ní te dukan-ni kuenda mee da tuku ¹²te xian kuu' ja danu'u da de nuve'e ní kue yikuú xi iin ja-u'u kuenda da ko kánda'vi uun da nuu ní ja vivii natiin kuenda ní de va-na mee da ninaxee nuve'e ní ¹³te ndé-ini da ja kindoḡ de ndi'i da kuenda ja chindee ña'a de va-na mee ní naku chi yili' da vekaa xe'e ja datúu da tu'un ja yaJesus kuu' nû káku ndo ¹⁴ko atuḡ nde-ini da ja dukan koo chi va'a ka ja kunta'an tu'un ndo te xian kuu' ja nidākuḡe da ja nó ndé-ini ní ja chindee ña'a ní te nakuu xi ja ta'ví anu ní te adivi do ja kayika ña'a da ní.

¹⁵Te kudana te mee ya nichina'a ja kee' de xeku-ni nduu nuvele ní kuenda ja dukan-ni ka nakundeku ka'nu ní ndi'i de vâ ¹⁶te vi'i ka vitan chi ta'an de yikuú iin ñani ndo ja iyo ndé-ini da de te ja kuu' mee ní vi'i ka kunde-ini ní de chi vitan adivi vaa-ni kuu' de ayivi xinukuéché yika nuu ní chi vitan ta'an de ninduu ayivi ndekú nunda'a yaAsto'o ndo tuku.

¹⁷Te xian kuu' ja ka'án uun da nuu ní ja ka'nu ka'nu kada ní anu ní te natiin kuenda uun ní de va-na mee da ninaxee nuvele ní chi dukan datuu ní ja iin-ni nuu tiñu xede' ndo kuenda ya ¹⁸te ka'án da ja du'a-ni kaa' ja nixidoya'vi de an iyó ja nixede ña'a de ní te dandoo ní xi nunda'a mee da chi mee da dandeya'vi ña'a xi ¹⁹te dukan-ni tee' adaña Pablo ja mee da nacha'vi ja tavi de nuu ní te kue dukan, ko naku'un-ini ní ja ta'an mee ní tavi nuu da ja yikuú ní vitan ²⁰te xian kuu' ja kánda'vi da nuu ní ja kada ní iin java'a kuenda da te dukan daka'nu-ini ka ní anu da ja iin-ni kuká'nú-íní ndo Asto'o ndo yaTo'o Nidanani yaNdioo.

²¹Ndi'i ndiaa jaka'nu-ini tee' da tutu i'a kuenda ní chi na'á ndaa da ja kuu' ní iin ayivi oon-ini te ta'an na'á da ja maa ka kada ní ja yikuú ja xikán da nuu ní ²²te iin-yu ka ja kánda'vi uun da nuu ní ja katu'va ní nuu kindoo da chi kuká'nú-íní da ja ndiaa ja xikán-ta'vi ní in ní kunda'vi-ini ña'a yaNdioo te yachi vakoto ña'a da ní in ní.

²³Ka'án da nuu ní ja ta'an káxi'o ña'a Epafra ja ta'an de yi'i' vekaa ndi'i da xe'e ja ka'án-ndodo da in da kuenda yaJesus yaTo'o Nidanani yaNdioo ²⁴te ta'an káxi'o ña'a Marcos ndi'i Aristarco ndi'i Demas ndi'i Lucas ja ndiaa de in de xetíñú ka'nu ndi'i da ²⁵te java'a-ini Asto'o ndo yaJesus yaTo'o Nidanani yaNdioo nakoto-nda'vi ña'a ya ní ndi'i ndiaa ja yikuú ní. Dukan nakoo.